

Dr. Ratkó István

(1943-2012)

Ratkó István, örökifjú és örökké ember tanárom idén márciusban szív műtéte után két héttel elhunyt. Mély nyomot hagyott, hiányát sokan fájlatjuk.

Róka Sándor: Miért lettem matematikus c. könyvében (Typotex Kiadó, 2003, http://www.interkonyv.hu/index.php?page=konyvek&cat_id=&book_id=85) olvasható Ratkó István önéletrajzi írása:

„1949 augusztusában édesanyánk meghalt. Hatan voltunk testvérek, apánk erősen ivott...Húgom és én egy budai intézetbe kerültünk állami gondozásba...Gimnáziumi éveimet a XII. kerületi Arany János Oktató és Nevelőintézetben töltöttem. Egyik délután látok valakit a tanulószobán, hogy matematikafeladatok fölé görnyed és töpreng.

- Mit csinálsz? –kérdeztem.

- KöMaL-ozok.

- Az mi?

Elmondta.

Ezt nekem is meg kell rendelnem, gondoltam. Csak hát ez akkor még nem volt olyan egyszerű. Mint állami gondozottnak, havonta 30 forint volt a zsebpénzünk. Ebből kellett fedeznünk mindennapi kiadásainkat, szappan, toll, ceruza, füzet, fodrász, villamosjegy, stb. Hát a harminc forintból most már az előfizetést is ki kellett gazdálkodnom. No meg persze a bélyeget, meg a borítékot is a megoldások feladásához...

Gimnázium után az ELTE matematikus szakára vettek fel. Ott álltam minden pénz, szállás nélkül. Volt iskolám szerzett egy társadalmiösztöndíj-lehetőséget számomra. De az csak tanári szakra járt. Így fájó szívvel, de átiratkoztam matematika-fizika szakra.”

1966-ban végzett, a budapesti Berzsenyi Dániel Gimnáziumba került, ahol többek között édesanyám, Oláh Judit, Bánhegyi Ferenc, Herczeg János és Pogácsa Ferenc voltak szakmai kollégái, mindegyikük fantasztikus tanáregyenység. Amikor a mi matematika tagozatos osztályunkat 1969-ben elkezdte tanítani, már „tapasztalt” tanárként elbűvölt bennünket szerény, igazságos és emberséges személyisége, tudása. Amelyikünk neve megjelent a KöMaL megoldóinak listájában, az egy jeggyel jobbat kapott. Minden tanítványát tisztelte, soha nem volt lekezelő. Mert tévedni is. Ha az óra végén a teleírt tábla ellenére nem jött ki a megoldás, vagy olyan kérdést tettünk fel, amire nem tudta azonnal a választ, megígérte és betartotta: a következő órára megoldotta, megválaszolta. Becsültük érte. Fontosnak tartotta, hogy számítástechnikai, programozási ismereteket is tanítson, megismertessen bennünket – az akkoriban még csak egy-két nagyvállalatnál működő – szobányi méretű számítógépekkel.

Gimnazistaként a színjátszó szakkör, egyetemen az Universitas társulat tagja volt, talán ez is segített abban, hogy hitelesek voltak az órái. Idősebb korában újra hasznát vette előadói képességeinek:

elhunyt bátyja, Ratkó József költő verseit adta elő jónéhány saját szervezésű előadójestjén. (Ezek sokkal megrázóbbak voltak, mint a matematikaórái. Az utolsó szép emléke:

<http://irodalmiklub.blogspot.com/2012/01/ratko-jozsef-irodalmi-emlekest-2012.html>) Neki, aki család nélkül nőtt fel, nagyon értékes volt a saját családja, büszke volt lányaira, később unokáira.

Nekünk ő volt az igazi helyett a „választott” osztályfőnökünk. Mindig ő jött velünk „másodtanárként” az osztálykirándulásokra, ahol focizott a fiúkkal. Mivel jól focizott, kivíta a nála egy-két fejjel magasabb tanítványai tiszteletét is. Amatőrként aktívan pingpongozott, többször is játszott velünk. Pedig már fiatalon gericetegsége miatt minden évben többhetes kezelésre kellett járnia. Talán innen jött az érdeklődés és a későbbi együttműködés az ORFI orvosával a matematika és a számítástechnika orvosi alkalmazásai iránt: doktori és kandidátusi értekezését is ebből a témából írta. Valószínűségi számítások egyetemi szakdolgozatát témavezetőjéül kértem fel 5 évvel az érettségim után, addigra már mint matematikus kollégák, tegeződtünk. 1974 és 1981 között a KöMaL szerkesztőbizottsági tagja volt. Ebben az időben matematikával, számítástechnikával foglalkozott az MTA SZTAKI-ban, de hiányozhattak neki a diákok, mivel pár év múlva átment tanítani a SZÁMALK-ba, a Gábor Dénes Főiskolára.

Ottani diákjainak hallgatói értékelése fenn van még a neten:

<http://markmyprofessor.com/tanar/adatlap/9631.html>

Búcsúzóul innen idézem az utolsó néhány bejegyzést:

„Szakmai felkészültsége kiemelkedően magas, segítőkész, előadásmódja érthető, megtanulható a leadott anyag”

„Igazi tanár-ember!”

„Kiváló tanár!!”

„Jófej!”

„Csak gyógyuljon meg!!”

„Nagyon segítőkész, korrekt és jó fej.”

„nagyon jó tanár, sokat segít. emberileg kiváló. Isten nyugosztalja!!!”

Oláh Vera